

Un balet inspirat din dramaturgia lui Maiakovski

Teatrul de operă și balet „Kirov” din Leningrad a prezentat publicului, spre sfârșitul stagiunii trecute, un spectacol original. Este vorba de „placatul coregrafic în două acte” *Ploșnița*, realizat de regizorul L. Iakobson. Transpunând satira lui Maiakovski în limbajul dansului, regizorul a creat un spectacol modern, innoitor, renunțând cu totul la procedeele baletului clasic. Scenariul baletului înglobează episoade inexistente în piesă, dar inspirate din poemele lui Maiakovski, însuși poetul fiind prezent pe scenă, ca personaj principal. Astfel, tema acestui neobișnuit spectacol o constituie raporturile dintre Maiakovski și realitățile vremii lui, concepția creatoare a poetului.

Croniclele au întâmpinat favorabil experimentul teatrului leningrădean. Se pare că încercarea regizorului de a crea un balet agitatoric-satiric, apelând la gesturile și atitudinile grotesti inspirate din grafica maiakovskiană, deschide un nou drum în baletul sovietic.

Din repertoriul teatrelor australiene

În Australia, misiunea de a lărgi orizontul spectatorilor cu scrieri dramatice de valoare din repertoriul clasic și contemporan revenea, pînă de curînd, companiilor aflate în turneu.

Lacuna aceasta a început să fie împlinită prin efortul îndrăzneț și perseverent, întreprins de ansamblurile locale. Teatrul „St. Martin's” din Melbourne a făcut primii pași în această direcție, punînd în scenă, în stagiunea trecută o dramă istorică shakespeariană care nici în Anglia nu se bucură de prea multă atenție: *Richard al II-lea*. Inegal din pricină că dificultățile de interpretare depășeau posibilitățile obișnuite ale acestui colectiv, spectacolul a însemnat totuși o încercare meritorie de a sublinia valențele psihologice și sensurile actuale ale piesei.

Un ecou deosebit a avut altă „premieră pentru Australia” — *Livada de vișini* care, spre regretul oamenilor de teatru de pe continentul cel mai sudic, nu fusese încă văzută pe o scenă australiană. Piesa lui Cehov a întrunit, la „Union Theatre” din Melbourne, o distribuție matură, în fruntea căreia a realizat o creație subtilă Sophie Stewart, actriță britanică de certă reputație. Alături de ea, au fost aplaudați călduros, în roluri principale, Ron Haddrick și Ellis Irving.

Publicul așteaptă acum o contribuție susținută la îmbogățirea culturii sale teatrale și din partea ultimului născut din mica familie a teatrelor australiene: „The Old Tote Theatre Company”, patronat de Institutul Național de Artă Dramatică al Universității New South Wales.

Printre autorii pe care spectatoriile australieni i-au putut cunoaște mai bine datorită acestei trupe se numără Brecht și Max Frisch, mult apreciat pentru *Domnul Biedermann și incendiatorii*.

Sean O'Casey în luptă cu bigotismul

O premieră a Teatrului Antic din Geneva a atras recent atenția publicului european asupra unei piese mai puțin cunoscute a irlandezului Sean O'Casey: *Cock-a-Doodle-Do* (tradus în franțuzește *Coquin de Coq*). Sub cascada unor evenimente burlești și a unor acțiuni fantastice, piesa, direct inspirată din folclorul irlandez, atacă vehement și cu precizie bigotismul, superstițiile, misticismul. Acțiunea se petrece într-o fermă irlandeză, într-o singură zi. Aici apare Coccoșul, personaj folcloric semifantastic, care pare venit anume pentru a tulbura viața locuitorilor. I se aliază Loreleen, fata fermierului, de curînd întoarsă de la Londra, pe care preoții din sat o bănuiesc că ar fi posedată de diavol. De fapt, nici Coccoșul, nici fata nu sînt sub puterea vreunui farmec diavolesc; ei aduc în scenă chemarea fascinantă a bucuriei de a trăi. Lor li se opune o întreagă armată de ipocriți și mincinoși, care apără ideea unei virtuți găunoase și rigide. Dramaturgul demască mobilurile unei asemenea coaliții, arătînd că preoții și enoriașii lor fanatici sînt legați prin același țel: exploatarea mizeriei și a ignoranței țărănilor. La sfârșitul zilei și al piesei, Loreleen, Coccoșul, Mesagerul și Marion, soția fermierului, pleacă să caute „o

țară în care viața să semene a viață“. Bigoții îl asigură pe fermierul rămas singur că va cunoaște fericirea și pacea, acum când spiritele rele au fost izgonite; dar bătrînul nu mai are nici soție, nici fiică, în jurul fermei domnește o tristețe apăsătoare, care devine și mai acută la apariția tinerei paralizice, plecată de dimineață plină de speranță și întoarsă de la Lourdes fără să fi trăit vreun miracol al vindecării.

Spectacolul a fost regizat de Philippe Mentha. Din distribuție s-au distins Fernand Berset, Lise Ramu, Claire Dominique, Toni Maag, Jacques Gardel. Conceput ca o farsă feerică, spectacolul constituie un protest împotriva minciunii și ipocriziei și un imn închinat vieții.

Laurence Olivier, director

După cum se știe, Laurence Olivier a debutat într-un rol cu care nu s-a mai întîlnit în fecunda sa carieră de 35 de ani: acela de director. Și cum nu este vorba de un teatru oarecare, ci de primul teatru național englez, pentru înființarea căruia a luptat acum șase decenii Bernard Shaw, desigur că proiectele marelui actor sînt urmate cu viu interes.

În consiliul artistic al noului teatru (care se construiește nu departe de locul strămoșului său, „Globe Theatre“, între „Albert Hall“ și zgîrie-norul unui trust al benzinei), au un cuvînt greu de spus și alte personalități de seamă ale teatrului englez contemporan. Peter Brook, de pildă, a declarat presei: „Ținînd seamă de particularitățile vremii noastre, activitatea noastră va trebui să se inspire din creația «rebelilor», a «furioșilor». Prin optica sa, scriitorului de dreapta îi sînt accesibile mai

putine teme decît celui de stînga. Vom căuta să colaborăm cu «English Stage Royal Court Company», unde au debutat dramaturgii ca Osborne, Arnold Wesker și John Arden“.

Mai temperat în anticipări, Laurence Olivier nu uită că teatrul va depinde, în primul rînd, de subvenția oficială care-i va impune un repertoriu bazat pe valori gata recunoscute. El se justifică astfel: „Firește, intenția noastră este să încurajăm pe autorii tineri. Dar pe cei afirmați e greu să-i convingem să ne cedeze lucrările, căci nu vor fi reprezentați decît de două ori pe săptămînă. Iar cei care luptă pentru afirmare desigur că nu ni se vor putea dedica integral, încasărilor noastre fiind cam limitate“.

În concluzie, în repertoriul primei stagiuni, spectacolul inaugural cu *Hamlet* va fi urmat de piese de Ibsen, Brecht, Ionesco și Beckett și ale altor autori, care vor fi alese ulterior.

Schiller într-o nouă viziune

Un succes estival — reluat la Paris și în actuala stagiune — l-a constituit montarea *Marieei Stuart* de către compania condusă de Georges Vitaly. Noutatea spectacolului constă în efortul regizorului de a evita orice element melodramatic din joc și din punerea în scenă, accentul căzînd pe rezonanțele tragice. Două excepționale creații actoricești au încununat efortul regizoral. Silvia Montfort, în rolul reginei Elisabeta, a creionat un portret dur, energic, purtînd aureola tragică a singurătății. Partenera ei a fost tînăra Nadine Basile (o descoperire a stagiunii trecute), care a știut să-i dea reginei Scoției grație, feminitate, tandrețe, păstrînd o ținută sobră, lipsită de emfază.